

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

BİLGİ BELGE MERKEZİ(BBM)

Döküman Bilgileri

EMO BBM Yayın Kodu	: 31
Makalenin Adı	: 7.Çerçeve Programı ve Türkiye Tartışması
Makalenin Yayın Tarihi	: 06/07/2007
Yayın Dili	: Türkçe
Makalenin Konusu	: 7.Çerçeve Programı
Makalenin Kaynağı	: Cumhuriyet Bilim Teknik, Sayı: 1059, 06/07/2007
Anahtar Kelimeler	: 7. Çerçeve Programı
Yazar 1	: İskender Gökalp

Açıklama

Bu doküman Elektrik Mühendisleri Odası tarafından açık arşiv niteliğinde olarak bilginin paylaşımı ve aktarımı amacı ile eklenmiştir.

Odamız üyeleri kendilerine ait her türlü çalışmayı EMOP/Üye alanında bulunan veri giriş formu aracılığı ile bilgi belge merkezinde yer almasını sağlayabileceklerdir. Ayrıca diğer kişiler çalışmalarını e-posta (bbm@emo.org.tr) yolu ile göndererek de bu işlemin gerçekleşmesini sağlayabileceklerdir. Herhangi bir dergide yayınlanmış akademik çalışmaların dergideki formatı ile aynen yer almaması koşulu ile telif hakları ihlali söz konusu değildir.

Elektrik Mühendisleri Odası Bilgi Belge Merkezi'nde yer alan tüm bilgilerden kaynağı gösterilerek yararlanılabilir.

Bilgi Belge Merkezi'nde bulunan çalışmalardan yararlanıldığında, kullanan kişinin kaynak göstermesi etik açısından gerekli ve zorunludur. Kaynak gösterilmesinde kullanılan çalışmanın adı ve yazarıyla birlikte belgenin URL adresi (http://bbm.emo.org.tr/genel/katalog_detay.php?katalog=2&kayit=31) verilmelidir.

7.Çerçeve Programı ve Türkiye tartışması

İskender Gökalp.

Fransız Ulusal Bilimsel Araştırma Merkezi,Yanma, Aerotermik, Reaktivite ve Çevre Enstitüsü Müdürü Orleans, Fransagokalp@cnrs-orleans.fr

AB Çerçeve Programlarının en önemli başarılarından bir tanesi, AB'nin her köşesinde aynı konularda çalışma yapan bilim adamlarını, araştırmacıları bir araya getirip ortak çalışma alışkanlığını oluşturmalarıdır. Üstelik bu oluşum sadece bilim adamlarını değil aynı konularla ilgilenen sanayi veya diğer ekonomik sektörleri de, bu toparlanma ve toplulaşma çabasına çekmiş ve dolayısıyla önemli sorunların çözüme dönüştürülmesini en çabuk ve etkin bir şekilde sağlayacak ortamı kurmuştur. Ayrıca da 15 ülkeden 27 ülkeye geçiş sürecinde ve hatta ilk 15'lerin içinde de, bilimsel araştırma, yaratıcılık ve yenilikçilik seviyelerini her ülkede yukarıya çekmiş ve çekmektedir.

Bir örnek vereyim. Benim koordinatörlüğünü yaptığım "Gaz türbinleri için alternatif yakıtlar - AFTUR" adlı proje Ocak 2003'te başladı ve Eylül 2007'de tamamlanacak. Toplam maliyeti 8 milyon euro civarında. Projenin amacı elektrik üretiminde ve de kojenerasyonda kullanılan gücü 50 MW elektriği geçmeyen gaz türbinlerinde doğal gaz veya mazotun yanında, yenilenebilir türden yakıtlar (bitkisel yağlar veya esterleri, organik atıkların metanizasyonu sonucunda elde edilen metan gazı ve karbonik gaz karışımı, hidrojen içeren sınıai atık gaz karışımları, vs) kullanılmasını sağlayabilecek ARGE çalışmalarını yapmak. Bu çalışmaları 22 katılımcıdan oluşan bir konsorsiyum sürdürüyor.

Konsorsiyumun içinde üç tane gaz türbini imalatçısı (Fransa'dan TURBOMECA, İngiltere'den SIEMENS ve İtalya'dan NuovoPignone - General Electric), KOBİ tipinden şirketler (ölçme teknikleri için Fransa'dan AUXITROL, alternatif yakıtların analizi için İsveç'ten TPS, yanmanın sayısal modellenmesi ve çözümlenmesi için İngiltere'den ANSYS), büyük araştırma merkezleri (Fransa'dan CNRS ve Institut Français du Pétrole, İngiltere'den QinetiQ, Sırbistan'dan Mihailo Pupin Enstitüsü) ve de çeşitli AB üniversiteleri (Fransa'dan Rouen, İngiltere'den Cranfield ve Manchester, Hollanda'dan Eindhoven, İspanya'dan Zaragoza, İtalya'dan Napoli ve Roma, Yunanistan'dan Atina Tarım Üniversiteleri ve de Portekiz'den Lizbon'daki Yüksek Teknoloji Enstitüsü) var.

Elbette bu türden konsorsiyumları oluşturmak kolay değil; zaman, çaba, kararlılık ve ikna gücü gerektiriyor. Ama katılımcılara bu çalışma metodunun olumlu sonuçlar verdiğini bir kere gösterdikten sonra kimse artık bu metodun gerekliliğini sorgulamıyor. Başka türlü olmasına imkân da yok zaten; yukarıdaki enerji sorunlarıyla ilgili örnekte olduğu gibi, çözülmesi gereken önemli sorunlar o kadar karmaşık, o kadar fazla ve çeşitli bilimsel ve teknolojik bilgi ve uzmanlık alanlarının bir araya getirilmesini gerektiriyor ki, tekil araştırmacıların, kendi başına kalmış bir üniversitenin ve de tek başına bir ülkenin kendi köşelerinde yapacakları pek bir şey yok.

Türkiye'ye dönersek; yenilikçi ARGE çalışmalarını başarabilmek için bu türden konsorsiyumların Türkiye içinde en kısa zamanda kurulmasının gerekli (hatta gereklilikten de öte, Türkiye'nin geleceği için ölüm kalım meselesi) olduğunu biliyoruz. Dolayısıyla, "

bu konsorsiyumları kuramıyoruz ve de bunun için AB Çerçeve Programlarına giremiyoruz" demek doğru bir belirlemedir. Ama, "bu yüzden 7. ÇP'ye girmeyelim" demek yerine; tam tersine, 7. ÇP, bu türden konsorsiyumları önce Türkiye'de kurmak ve bu konsorsiyumları kullanarak AB konsorsiyumlarına katılmak için teşvik olarak algılanmalı ve kullanılmalıdır. Zaten yapılması gereken bir işten kaçmak yerine, o işi en kısa zamanda yapabilmek için gerekli ve geleceğe yönelik adımları hızla atmaya sağlayacak her türlü teşviği kullanmak gerekmektedir

Türkiye'nin birçok öncelikli sorunu AB'ninkilerle elbette çakışmaktadır. Başka türlü olabileceğinin nasıl düşünüldüğünü anlamakta zorluk çekiyorum. Yukarıda anlatılan tipten konsorsiyomlar Türkiye'de kurulursa, mesela kömür enerjisinin temiz bir şekilde kullanılması, her türlü yenilenebilir enerjinin geliştirilmesi (biyokütle, organik atıklar, güneş, rüzgâr ve de jeotermi), tarım ve gıda, çevre kirliliği, kıyıların korunması, enerji tasarrufu sağlayan yapılar, otomotiv sanayi ile ilgili sorunlar ve daha birçok konuda, Türkiye'nin Çerçeve Programlarına katılmaması için ve de koordinatör rolünü oynamaması için hiçbir neden yoktur.

Türkiye üniversitelerinde yenilikçi ARGE yapılmasını sağlayacak donanımın bulunmaması veya yetersiz olması başka bir sorundur. Bu durumun da yetenekli öğrencileri Türkiye dışında doktora yapmaya itelemesine şaşmamak gerekir. Bu durumun iyileştirilmesini önleyen sorunların arasında, maddi desteğin ön sırada geldiğini sanmıyorum. Sorun organizasyon ve strateji eksikliğinden doğmaktadır. Türkiye'de herkes yukarıda konuştuğumuz ARGE konsorsiyumlarının oluşturulması gereğini anlar ve bu yönde çalışırsa ve birkaç güzel örnek çabuk bir şekilde oluşturulursa, AB Çerçeve Programlarına katılmanın faydalarını herkes anında görecektir.